

Potilasohje rautainfuusiota varten

Lue tämä ohje kun lääkäri on määrännyt sinulle rautainfuusion. Rautainfuusiolla tarkoitetaan rautavalmisteen annostelua laskimosuoneen eli rauta annetaan ”tiputuksena”.

Rautainfuusioon saatetaan päätyä, jos suun kautta otettava rauta ei imeydy riittävän hyvin, tehoa hitaasti tai sitä ei pysty käyttämään haittavaikutusten vuoksi. Rautainfuusio voidaan antaa myös silloin kun raudanpuute on vakava tai jos se halutaan korjata mahdollisimman nopeasti. Siihen voidaan päätyä myös silloin, kun raudanpuutteen oireet ovat vaikeita ja ne ovat jatkuneet pitkään.

Infuusion toteutus

Käyttämämme rautavalmiste on synteettistä ferrikarboksimaltoosia (kauppanimi Ferinject). Yleisimmät annokset ovat joko 500 mg tai 1000 mg, joka on myös maksimiannos mikä voidaan yhdellä kertaa antaa. Apteekissa Ferinject 500 mg maksaa noin 295 € ja 1000 mg noin 575 €. Hoidon kokonaishintaan vaikuttaa myös rautainfuusion toimenpidemaksu. Lääkäri määrää annettavan annoksen sen mukaan mikä on raudan tarve tai mikä muuten on tilanteeseen sopivin annos. Raudanpuuteanemiassa tarve on yleensä 1000-1500 mg, mutta voi olla jopa 2000 mg. Etukäteen on vaikea varmuudella tietää mikä määrä on riittävä. Lääkäri kirjoittaa sinulle valmisteesta e-reseptin, jonka tilaat ja haet apteekista ja tuot tullessasi infuusiokäynnille.

Infuusio annetaan aina lääkärin valvonnassa. Infuusio kestää noin tunnin seuranta-aikoinen. Aikaa on hyvä varata reilu tunti. Toimenpide ei vaadi esivalmisteluita. syödä ja juoda voit normaalisti. Yleisin este infuusiolle on infektioepäily esimerkiksi silloin, kun on kuumetta, yskää, nuhaa, kurkkukipua tai jokin muu tyypillinen infektio-oire. Tämän vuoksi onkin tärkeää, että kerrot jos sinulla on infektio-oireita, jolloin toimenpide voidaan siirtää myöhemmäksi. Yleensä on hyvä odottaa ainakin muutama päivä infektion paranemisesta ennenkuin rautainfuusio annetaan.

Rautainfuusioon liittyvät mahdolliset haittavaikutukset

Allergiataipumus tai jokin autoimmuunisairaus kuten astma, nivelreuma tai kilpirauhasen vajaatoiminta lisäävät infuusioon liittyvien yliherkkyysoireiden riskiä. Siksi on välttämätöntä, että mahdolliset allergiat/yliherkkyydet ovat tiedossa etukäteen. Kerro lääkärille jos olet erityisen herkkä lääkkeiden vaikutuksille.

Anafylaksia eli vakava yliherkkyysoire on mahdollinen, mutta hyvin harvinainen haittavaikutus. Sen yleisyys on 1-0,1 promillea.

Jos anafylaksia sattuisi kohdallesi, sen hoitamiseen meillä on valmiina tarvittavat ensiapulääkkeet. Jälkihoito vaatii kuitenkin sairaalaseurantaa yön yli koska anafylaktinen reaktio voi uusiutua muutaman tunnin kuluttua.

Infuusiossa käytetty rauta (ferrikarboksimaltoosi) on yleensä hyvin siedetty eikä se läpäise istukkaa, joten sitä voidaan antaa myös raskauden toisen ja kolmannen kolmanneksen aikana.

Yleensä infuusio sujuu hyvin ilman haittavaikutuksia. Tavallisimpia lieviä infuusion aikana ilmeneviä oireita ovat päänsärky, raudan maku suussa, lievä ihottuma tai paikallinen ihon punoitus.

Haittavaikutukset infuusion jälkeen

Tavallisimpia haittavaikutuksia ovat väsymys, lämmön nousu, joskus korkeakin kuume, erilaiset mahavaivat kuten pahoinvointi, vatsakivut, ihon kutina, ihottuma tai päänsärky. Myös lihas- ja nivelkivut ovat mahdollisia. Oireita voi esiintyä muutaman päivän ajan infuusion jälkeen, harvemmin 1-3 viikkoa kauempaa. Jos infuusion jälkeen nousee korkea, horkkamainen kuume yli 38,5 astetta, on hyvä hakeutua päivystykseen.

Noin kaksi viikkoa infuusiosta voi ilmetä hypofosfatemia jonka oireita ovat väsymys, aivosumu, lihaskivut ja erilaiset neurologiset oireet. Tässä on kyse siitä, että veren fosfaattipitoisuus laskee rautainfuusion jälkeen ja jos se laskee liian matalalle, voi ilmaantua oireita. Tämä tila on harvinainen mutta mahdollinen etenkin vegaaneilla, koska he eivät käytä fosfaattia eniten sisältäviä ruoka-aineita (liha ja maitotaloustuotteet). Mikäli käytät näitä tuotteita niukasti, voi niiden käytön lisääminen toimia hypofosfatemian ennaltaehkäisyä. Vegaaneille emme yleensä anna maksimimäärää rautaa (1000 mg) kerrallaan.

Sairauslomaa ei yleensä tarvita rautainfuusion jälkeen eikä sitä kirjoiteta varalle.

Hoitovaste ja jatkoseuranta

Hoitovaste on odotettavissa muutaman päivän tai 2-3 viikon kuluttua infuusiosta. Jos olet kärsinyt pitkään (useita vuosia) raudanpuutteesta ennen infuusiota, saattavat oireesi korjautua tavanomaista hitaammin esimerkiksi 2-3 kuukauden aikana.

Infuusion jälkeen hoitovastetta arvioidaan 6 (-8) viikon kuluttua verikokeiden perusteella. Tällöin saadaan myös suuntaa antava käsitys siitä, onko annettu rauta-annos ollut riittävä.

Olet saanut kokeita varten laboratoriolähetteen (PVK+T, CRP, Ferritiini ja TrFeSat).

Sinulle varataan lääkärielle puhelinaika noin kahden kuukauden päähän infuusiosta. Tuolloin keskustele lääkäriin kanssa hoitovasteesta koetulosten ja voinnin/oireiden pohjalta sekä suunnittele jatkohoidon. Seuraavat kontrollikokeet otetaan yleensä 3 kk myöhemmin, jolloin nähdään pysyvätkö rauta-arvot hyvällä tasolla vai uhkaako raudanpuute kenties uusiutua. On kohtalaisen yleistä, että raudanpuute ei korjaudu riittävän hyvin ensimmäisen rautainfuusion jälkeen. Silloin voi olla kyse siitä, että annettu rauta-annos ei ollut riittävä tai siitä, että on vielä jokin raudanpuutetta aiheuttava riskitekijä tai ongelma jäljellä.

Jos sinulla on rautainfuusion jälkeen edelleen jokin raudanpuutteen riskitekijä (kasvisruokavalio, runsas liikunta tai heikentynyt raudan imeytyminen), voi olla tarpeen käyttää pientä annosta rautaa ”ylläpitohoitona” pitkäaikaisesti estämään raudanpuutteen uusiutumista. Siinä tapauksessa suosittellemme, että aloitat lisäraudan aikaisintaan kahden viikon kuluttua rautainfuusiosta.

Huolehdi, että laboratoriovastaukset ovat lääkärin käytettävissä puhelinajalla. Jos käytät HUSLABIN palveluita, saamme sieltä tulokset postitse. Muista laboratorioista vastaukset eivät tule meille automaattisesti vaan joudut itse lähettämään ne meille ennen puhelinaikaa.